

SVIK FYRI 1,5 MILLIÓNIR KRÓNUR

Ein bankamaður var í Føroya rætti dømdur tvey ára fongsulsrevsing, har av 21 mánaðir vóru treytaðir, fyri at hava svikað hálvaaðru milliún frá Eik banka við gjaldoyra- og virðisbrævahandli

DANJAL AV RANA

Itrý ár brúkti bankamaðurin pengarnar hjá øðrum til at keypa og selja gjaldoyra- og virðisbrøv og flutti vinningin inn á sína egnu kontu. Hann slapp at spekulera við virðisbrøvum uttan váða fyri seg sjálvan.

Maðurin keypti gjaldoyru fyri bankans pengar til ávísan kurs, og keypti teir síðani sjálvur frá bankanum. Síðani seldi hann bankanum gjaldoyrini aftur til hægri prís. Í øðrum førum nýtti hann pengar av kontum, sum hann varðaði av í sínum starvi, at keypa virðisbrøv fyri. Tá virðisbrøvini hækkaðu í virði, seldi hann tey aftur, setti vinningin inn á egna kontu, og flutti peningin aftur á kontuna, hann hevði tikið teir av. Av og á flutti hann eisini ómaksgjald, sum bankin av røttum skuldi fingið, inn á egna kontu.

Tilsamans hevur maðurin vunnið sær 1,5 milliúnir krónur á hendan hátt. Pengarnir fóru tó beint aftur til bankan. Tað vísti seg, at maðurin hevði ovurstóra skuld í bankanum, og pengarnir hann snýtti seg til, vórðu nýttir at gjalda lánið aftur við.

Maðurin hevur arbeitt í Eik í langa tíð, og gjørdi sum mong onnur starvsfólk – keypti partabrøv í bankanum, tá høvi beyðst til tess. Ráðini frá leiðslu bankans vóru greið, ein iløga í Eik var ein trygg iløga, og tað var ikki torført at fáa lán til partabrævakeyp. Maðurin greiddi í rættinum frá, at hann upp á tað mesta rindaði um 30.000 krónur um mánaðin til bankan fyri lánið, ið var á góðar 5 milliúnir krónur, tó at netto-inntøkan einans var um 16.000 krónur um mánaðin. Tað vísir seg, at meðan bankarnir seta krøv um til-tøkupening sum treyt fyri húsalánum, vóru ongar líknandi treytir tá settar til lán til partabrævakeyp.

Maðurin greiddi frá, at tá sum best stóð til, varð virðið á partabrøvunum voksði við tveimum milliónum síðani keypsdagin. Tá var blivið honum greitt, at hann mátti selja, fyri at minka um útreiðslur sínar, men tað var ikki so einfalt. Seldi hann øll virðisbrøvini í einum, hevði hann ikki fingið rætta høga prísinn fyri tey. Samstundis hevði virðið á

partabrøvunum follið, sum hevði verið keðiligt fyri bankan, og tískil kom maðurin í eina trúfestiskreppu. Tað, sum var best fyri hann sjálvan, var ringt fyri Eik. Maðurin vildi tí vera við, at hann ikki hevði sama frælsi sum ein hvør annar kund, at frítt keypa og selja partabrøvini.

Hann valdi tí at selja tey í smáum, eitt sindur eftir hvørja roknskaparframløgu, men áðrenn hann slapp av við øll, var bankaskræðlið veruleiki. Eik fór á heysin, partabrøvini mistu alt virði, og hann stóð eftir við ongari ogn, men eini ovurhonds stórari skuld.

So hann fann sær eina aðra inntøkukeldu. Hann nýtti pening bankans til at spekulera í gjaldoyrum og virðisbrøvum. Men í 2012 var liðugt. Tá legði innanhýsis grannskoðanin hjá Eik til merkis, at okkurt lógið gekk fyri seg við kundaviðurskiftunum hjá ákærda.

Ákærin spurdi í rættinum ákærda, hvussu tað var gjørligt hjá honum at svika soleiðis í fleiri ár. Ákærði greiddi frá, at har var so gott sum einki eftirlit. Deildarleiðarar høvdu stórt álit á sínum starvsfólkum, og tó at tað í ávísam førum var neyðugt at fáa góðkenning frá leidarunum, tá keypsupphæddirnar gjørdust sera stórar, høvdu starvsfólkini stórt frælsi, eisini til at biðja um hesa góðkenning, eftir at keypið var farið fram.

Tá hevði maðurin av órøttum vunnið sær hálvaaðru milliún krónur, við at seta pengarnar hjá øðrum í váða. Alt fyri at gjalda egna skuld, ið hann hevði áttikið sær at keypa partabrøv fyri.

Ákærin kravdi 18 mánaðir fongsulsrevsing. Hann legði dent á, at fleiri fordømi eru, har fólk hava snýtt pengar frá sínum arbeiðsgevara og

meginreglan er, at tey verða revsaði við treytaleysari fongsulsrevsing. Ákærin segði seg tó vera sinnaðan at víkja frá einum kravi um, at allur dómurinn skuldi vera treytaleysur, men legði dent á, at partur av revsingini mátti vera treytaleys.

Verjin vísti á, at ákærði hevði verið undir stórum trýsti, tá brotsgerðirnar vóru framdar. Hann hevði verið samstarvssinnaður alla tíðina, síðani hann var handtikin, og verjin metti, at alt hetta skuldi tala ákærda til fyrimuns, og hann bað tí um, at hægst triggir mánaðir av revsingini vóru treytaleysir.

Dómarin dømdi ákærda tvey ára fongsulsrevsing, har av triggir mánaðir vóru treytaleysir. Roynbartiðin er tvey ár. Harumframt skal ákærði gera samfelagstænastu í 275 tímar og verða undir eftirliti av kriminalforsorgini í eitt ár. Ákærði skal

eisini gjalda Eik banka 1,3 milliúnir í endurgjaldi, umframt sakarmálskostnaðin.

Dómarin legði dent á, at revsingin fyri brotsgerðir móti einum arbeiðsgevara er treytaleys fongsulsrevsing. Dómarin vísti á, at hetta hevði staðið á í langa tíð, og at tað vóru nógvar atskildar og einstakar hendingar. Dómarin metti, at tað, at maðurin hevði sett seg í skuld fyri at keypa partabrøv, vóru á ongan hátt linnandi umstøður. Tvey ár eru heilt víst í tí lægra endanum, fyri hvat ein slík brotsgerð hevur uppiborið, segði dómarin. Harumframt kundi dómarin hugsað sær at gjørt ein størri part av revsingini treytaleysa, men at lógin forðar fyri at døma longri fongsulsrevsing, tá samfelagstænasta er partur av revsingini. Tískil gjørdist treytaleysi parturin av fongsulsrevsingini so stuttur.